

Тернопільський національний
медичний університет імені
І.Я. Горбачевського Міністерства
охорони здоров'я України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол вченої ради

«23» 11 2021 року № 14

Наказ ректора

Тернопільського національного
медичного університету імені

І.Я. Горбачевського Міністерства
охорони здоров'я України

«23» 11 2021 року № 646

ПОЛОЖЕННЯ

про педагогічну практику аспірантів у Тернопільському національному
медичному університеті імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони
здоров'я України

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про педагогічну практику аспірантів Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України (надалі – Положення) регламентує порядок і форми проходження педагогічної практики аспірантами.

1.2. Педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та є видом практичної діяльності аспірантів щодо здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу, набуття вмінь і навичок практичної викладацької діяльності.

1.3. Положення розроблене відповідно до «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року №261 з дотриманням вимог, що визначені Законом України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року.

1.4. Організатором та базою для проходження педагогічної практики аспіранта є кафедра Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України (надалі – Університет), за якою закріплений аспірант:

- для здобувачів третього (освітньо-наукового рівня) вищої освіти, які навчаються на освітньо-науковій програмі «Медсестринство» – кафедра Університету, за якою закріплений аспірант;
- при потребі – кафедра вищої медсестринської освіти, догляду за хворими та клінічної імунології.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

2.1. Метою педагогічної практики аспірантів є набуття і удосконалення навичок та вмінь навчально-методичної роботи.

2.2. У процесі проходження педагогічної практики аспіранти повинні опанувати та знати:

- організацію навчального і виховного процесу у закладах вищої освіти;
- структуру та зміст викладацької діяльності;
- методiku підготовки і проведення занять, організації самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- основи педагогіки вищої школи;
- основи навчально-методичної діяльності у закладах вищої освіти;
- психологічні аспекти навчання та творчої діяльності;
- структурування та психологічно грамотне перетворення наукових знань у навчальний матеріал;
- систематизацію навчальних та виховних завдань;
- методи та засоби інтерактивного навчання, складання ситуаційних тестових завдань;
- застосування новітніх освітніх технологій;
- розробку типових і робочих програм фахової навчальної дисципліни;
- визначення структурних елементів лекційного, семінарського, практичного заняття відповідно постановленої мети;
- розробку методичних матеріалів для всіх видів навчальної роботи;
- оформлення документації щодо планування та результатів викладацької діяльності.

2.3. У процесі практичної діяльності (ведення навчальних занять) повинні бути розвинуті наступні вміння та навички:

- формулювання навчально-виховної мети заняття;
- адекватного вибору типу і виду занять;
- використання різних форм організації навчальної діяльності студентів, контролю та оцінки її ефективності.

2.4. У ході відвідування занять викладачів з відповідних дисциплін аспіранти повинні ознайомитися з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі.

3. ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

3.1. Педагогічна практика аспірантів передбачає такі види діяльності:

3.1.1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у закладі вищої освіти, визначення концептуальних засад організації педагогічної діяльності;

3.1.2. Ознайомлення з робочими програмами, змістом навчальних курсів (за фахом);

3.1.3. Моніторинг, аналіз та підготовка навчально-методичного забезпечення з дисципліни у вищій школі: розробка плану та змісту навчальних занять;

3.1.4. Вивчення досвіду провідних викладачів Університету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін;

3.1.5. Налагодження контакту й організація педагогічної взаємодії зі студентами;

3.1.6. Самостійне проведення різних за формою навчальних занять з дисципліни;

3.1.7. Здійснення аналізу проведених колегами та самостійно організованих навчальних занять;

3.1.8. Організація самостійної роботи студентів;

3.1.9. Індивідуальна робота зі студентами. керівництво науковими студентськими дослідженнями;

3.1.10. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів;

3.1.11. Аналіз педагогічних ситуацій та самостійне прийняття рішень щодо вирішення проблем;

3.1.12. Впровадження у навчальний процес інноваційних освітніх технологій та авторських методик.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

4.1. Загальне керівництво педагогічною практикою та науково-методичне консультування здійснює науковий керівник аспіранта або призначений кафедрою викладач.

4.2. Загальний обсяг педагогічної практики для аспірантів, які навчаються за освітньо-науковими програмами «Медицина», «Стоматологія», «Фармація», «Фармація, Промислова фармація», «Педіатрія», «Біологія» складає 6 кредитів ЄКТС (180 годин) протягом 4 семестру навчання, у тому числі:

4.2.1. 60 % загального часу педагогічної практики для аспірантів очної (денної, вечірньої) форм навчання (108 годин); 84,4 % загального часу педагогічної практики для аспірантів заочної форми навчання (152 години) складає пасивна практика, тобто, навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, проведення консультацій, керівництво різними видами діяльності студентів, у тому числі науковою);

4.2.2. 40 % загального часу педагогічної практики для аспірантів очної (денної, вечірньої) форм навчання (72 годин); 15,5 % загального часу педагогічної практики для аспірантів заочної форми навчання (28 годин) відводиться на активну практику, тобто аудиторне навантаження: читання лекцій (за рішенням кафедри), проведення аудиторних занять (практичних, семінарських).

4.3. Аспіранти, які навчаються за освітньо-науковою-програмою «Медсестринство», засвоюють освітню компоненту «Теорія і практика педагогічної діяльності» в обсязі 6 кредитів ЄКТС (180 годин) протягом 4 семестру навчання, яка складається з дисципліни-пререквізиту «Теорія вищої медсестринської освіти» (3 кредити ЄКТС (90 годин)) та «Педагогічної практики» (3 кредити ЄКТС (90 годин)).

4.3.1. 57,8 % загального часу педагогічної практики для аспірантів очної (денної, вечірньої) форм навчання (52 години); 84,4 % загального часу педагогічної практики для аспірантів заочної форми навчання (76 годин), які навчаються за освітньо-науковою-програмою «Медсестринство», складає пасивна практика, тобто, навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування та

аналіз занять, проведення консультацій, керівництво різними видами діяльності студентів, у тому числі науковою);

4.3.2. 42,2 % загального часу педагогічної практики для аспірантів очної (денної, вечірньої) форм навчання (38 годин); 15,6 % загального часу педагогічної практики для аспірантів заочної форми навчання (14 годин), які навчаються за освітньо-науковою програмою «Медсестринство», відводиться на активну практику, тобто аудиторне навантаження: читання лекцій (за рішенням кафедри), проведення аудиторних занять (практичних, семінарських).

4.4. Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані аспіранта, затверджуються науковим керівником, завідувачем кафедри, до якої прикріплений аспірант або на якій виконується проходження практики.

4.5. Кафедри щорічно подають плани проходження педагогічної практики аспірантів до відділу аспірантури та докторантури Університету (вересень поточного року).

4.6. Форма контролю проходження педагогічної практики аспірантами, які навчаються за освітньо-науковими програмами «Медицина», «Стоматологія», «Фармація», «Фармація, Промислова фармація», «Педіатрія», «Біологія» – залік. Оцінка проходження педагогічної практики аспірантами базується на результатах оцінювання поточної діяльності та виражається за шкалою: «зараховано» або «не зараховано». Для зарахування аспірант має отримати за поточну діяльність не менше 120 балів. Для проведення ранжування і виставлення еквівалентних оцінок за шкалою ЄКТС середній бал поточної успішності конвертується з 12-бальної у 200-бальну шкалу.

4.7. Форма контролю засвоєння освітньої компоненти «Теорія і практика педагогічної діяльності» аспірантами, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Медсестринство» – залік. Оцінка інтегральна, включає у себе оцінку за проходження дисципліни-пререквізиту «Теорія вищої медсестринської освіти» та оцінку за проходження педагогічної практики; базується на результатах оцінювання поточної діяльності та виражається за шкалою: «зараховано» або «не зараховано». Для зарахування аспірант має отримати за поточну діяльність не менше 120 балів. Для проведення ранжування і виставлення еквівалентних оцінок за шкалою ЄКТС середній бал поточної успішності конвертується з 12-бальної у 200-бальну шкалу.

4.8. Аспіранту, який не виконав програму практики, отримав негативний висновок щодо її проходження, або незадовільну оцінку за результатами її проходження, надається право її повторного проходження у встановленому порядку.

5. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

5.1. За підсумками проходження педагогічної практики аспірант щорічно представляє до відділу аспірантури та докторантури Університету:

5.1.1. Загальний звіт про проходження практики, підписаний науковим керівником та завідувачем кафедри (ПІБ аспіранта, спеціальність, кафедра, ПІБ наукового керівника або куратора з педагогічної практики, період проходження, загальний обсяг годин; заповнена сітка проведених занять у журналі (дати проведення, академічна група, тема, вид занять):

5.1.2. Відгук наукового керівника про проходження практики:

5.1.3. Витяг з протоколу засідання відповідної кафедри про затвердження звіту;

5.1.4. Залікова відомість результатів педагогічної практики.

5.2. Аспіранти, які проводять заняття відповідно до трудового договору в межах Університету, звільняються від навчально-педагогічної практики та атестуються кафедрою на основі наданої звітної документації.

5.3. Вищезазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта і розглядається під час атестації.

6. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ АСПІРАНТА

6.1. Аспірант має право з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до наукового керівника або завідувача кафедри, вносити пропозиції з удосконалення організації педагогічної практики.

6.2. Аспірант під час проходження практики за попередньою домовленістю має право на відвідування занять провідних викладачів Університету з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом.

6.3. Аспірант виконує всі види робіт, передбачені програмою педагогічної практики, ретельно готується до кожного заняття.

6.4. Аспірант зобов'язаний дотримуватись Правил внутрішнього розпорядку Університету, наказів ректора, інших локальних нормативних актів Університету, розпоряджень проректора з наукової роботи та керівників практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

6.5. Аспірант, відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план і згідно з «Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року №261, підлягає відрахуванню.

6.6. Аспірант повинен протягом 10 робочих днів після закінчення практики надати звітну документацію у відділ аспірантури та докторантури Університету.

7. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА/КУРАТОРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

7.1. Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладатись на завідувача кафедри, за якою закріплений аспірант.

7.2. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється його науковим керівником або куратором, який:

7.2.1. Забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;

7.2.2. Затверджує загальний план-графік проведення практики;

7.2.3. Обирає тематику занять та навчальні групи для проведення педагогічної практики;

7.2.4. Надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;

7.2.5. Контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі студентами, вживає заходи щодо ліквідації недоліків у організації практики;

7.2.6. Готує відгук на звіт аспіранта про проходження педагогічної практики.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

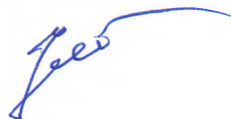
8.1. Це Положення затверджується вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету.

8.2. Зміни та/або доповнення до цього Положення вносяться у тому самому порядку, що регламентований для його прийняття.

8.3. Із затвердженням нової редакції попереднє положення втрачає чинність.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи

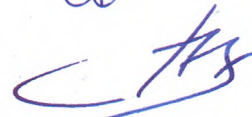
Іван КЛІЩ

Завідувач відділу аспірантури та докторантури

Наталія ПОТІХА

Начальник юридичного відділу

Тарас БОРИС

Завідувач канцелярії

Тетяна БУНТ